

יוחנן הוה מעבר רבי חייא בר אבא לא הוה מעבר אלא גער, ותו אמר רב בפרקין תני ובלבד שלא ישחה יותר מדאי, רב ירמיה ובלבד שלא יעבד כהדין חרותא אלא כל עצמותיו. הנני הקטן מסיים מודים דרבנן לעשות רצונך בלב שלם על שאנו מודים לך שאתה הוא אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד¹⁷⁴¹. ירושלמי דברכות (פ"א ה"ה), תני לא ישוח יותר מדאי. ואם מצטער לכוף או זקן, מסיק רב הונא כיון שניענע בראשו דיו (ברכות כח:).

בפרק במה מדליקין (שבת כה). על הניסים דפורים ודחנוכה מזכיר בהודאה. במסכת סוטה בפרק ואלו נאמרין (מ.) כששליח ציבור אומר מודים העם מה הן אומרין, ומסיק מודים אנחנו לך ה' אלהינו ואלהי אבותינו ואלהי כל בשר יוצרנו יוצר בראשית, ברכות והודאות לשמך הגדול על שהחייטנו וקיימתנו, כן תחיינו ותקיימנו ותאסוף את גליותינו לחצרות קדשך לשמור חוקיך ולעשות רצונך בלבב שלם על שאנו מודים לך. ירושלמי מסיים ברוך אתה ה' האל ההודאות.

ברכת כהנים. מה ראו לומר ברכת כהנים אחר ההודאה, דכתיב (ויקרא ט, כב) וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם וירד מעשות החטאת, עבודה והודאה חדא מילתא היא (ע"פ מגילה יח.). מה ראו לומר שים שלום אחר ברכת כהנים, דכתיב (במדבר ו, כז) ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם, והיא שלום שנאמר (תהילים כט, יא) ה' יברך את עמו בשלום.

הלכות ברכת כהנים

שכג. במסכת סוטה בפרק ואלו נאמרין (לב.), ואלו נאמרין בלשון הקודש, ברכת כהנים. תניא כה תברכו (במדבר ו, כג) בעמידה, כה תברכו בנשיאות כפים. כה תברכו את בני ישראל, אין לי אלא ישראל, גרים ועבדים משוחררים מנין, ת"ל אמור להם לכולם. תניא כה תברכו פנים אל פנים, פניהם כלפי העם ואחוריהם כלפי שכינה. כה תברכו בקול רם (שם לח.). אין הקורא רשאי לקרות כהנים עד שיכלה אמן מפי הציבור, ואין הכהנים רשאים להתחיל בברכה עד שיכלה דבור מפי הקורא, ואין הציבור רשאים לענות אמן עד שתכלה ברכה מפי הכהנים, ואין הכהנים רשאים להתחיל בברכה אחרת עד שתכלה אמן מפי הציבור. לשנים קורא כהנים לאחד אין קורא. כל כהן המברך מתברך, ושאינו מברך אינו מתברך ועובר ג' עשה (שם). ירושלמי

גן הרוקח

1741. ראה בספר ליקוטי מהרי"ח (סדר תפילת י"ח רבינו, ומשער שאף שלא נתקבלה בנוסחא דידן כל ההוספה של רבינו נשתרש בנוסחתנו התיבות לעולם ועד שהוסיף.

1741. ראה בספר ליקוטי מהרי"ח (סדר תפילת י"ח דף פ"ב) שעמד על כך שבכל נוסחאות הקדמונים לא נזכרים התיבות "לעולם ועד" רק בתוספת שהוסיף